

En dag på gravning

Af Aksel Kristensen, Skyumvej, Gærup

Tegning: Margrethe Larsen.

Det var mellem påske og pinse. Vi var ude på den bare jord - under Thy's høje himmelkuppel. Dagen var lys som en salme af Grundtvig eller prædiken af Johannes Møllehave. Og den overpløjede høj var meget stor.

Det var ikke et hvilket som helst sted, museet gravede. Det var nemlig syd for Villerslev, på kanten af Visby grusgrav. Egnen deromkring bar omtrent den tætteste koncentration af gravhøje i Viborg Amt. - Ja, Visby Sogn er faktisk langt fremme blandt Danmarks 1800 landsogne, når det drejer sig om at have flest fortidsminder.

Det betyder nu ikke nødvendigvis, at udbyttet fra en gravning sådan et sted altid er stort. Jeg må hellere straks sige, at der blev ikke fundet noget somhelst af større betydning!

Det skyldes ikke manglende indsats fra den altid arbejdsomme arkæolog Anne-Louise Olsen.

Men de gravanlæg, der tydeligvis havde været, var på grov facon gravet og længe før museet kom. Ærgerligt nok.

Opbygning

Den dag, jeg var med, var det lidt magre resultat allerede en kendsgerning. Men derfor kunne der godt studeres i, hvordan højen var bygget op.

Først havde der været en rundhøj, som mest bestod af gult undergrundsler sammen med en mængde store sten. Louise fortalte, at højen nok var fra stenalderen. Sidenhen, i bronzealderen, var der tilføjet en langstrakt overbygning, så fortidsmindet var blevet til en langhøj.

Mange gravhøje

Ingen ved, hvor mange overpløjede gravhøje, der er i vor landsdel. Da man første gang søgte at

føre dem til protokols, lå større områder hen i lyng og krat, hvad der gjorde observation vanskeligere. Omvendt kan vi også i dag komme ud for at finde en naturlig knold, ude i landskabet, som i sin tid er udnævnt til "overpløjet gravhøj". Men sikkert er det, at der er mange og at mange af dem er store.

Det ville måske være godt for eftertiden, om vi i dag tog og fredede f.eks. 100 af de største her i Thy, så de ikke længere var udsat for dybtgående landbrugsredskaber. Der ligger dog sjældne sager gemt i et utal af højene. Landmanden kunne få en erstatning på højde med den, der udbetales ved placering af højspændingsmaster.

Glæden

Selv om en del overpløjede høje blev fredet, ville der stadig jævnlige dukke ting frem af mulden til glæde for læg og lærd.

Ja, netop "til glæde". For netop en arkæologisk udgravning, og hvad der dermed følger, rummer mange oplevelser. Nok kan der være meget skrumlet arbejde, når snesevis af kubikmeter jord og sten skal flyttes. Men de lyse sider dominerer. Historier og parabler fortælles. Omegnsfolk kommer til og beretter om fund andre steder fra osv.

Den dag i Visby var Jens Jørgen, Høst og Hartvig med, samt Jens med rendegraveren og Louise.

Det var nu noget andet end at sidde og se Damernes Magasin i fjernsynet.

Kilde: Sydthy Årbog 1997, side 88-89.